

**POLUGODIŠNJI IZVJEŠTAJ O PRIMJENI
FISKALNIH PRAVILA**

POLUGODIŠNJI IZVJEŠTAJ O PRIMJENI FISKALNIH PRAVILA

Zakonom o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine, broj 139/10) određuju se pravila kojima se ograničava državna potrošnja, jača odgovornost za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje proračunskih sredstava te jača sustav kontrola i nadzora radi osiguranja fiskalne odgovornosti.

Cilj Zakona o fiskalnoj odgovornosti je osiguranje i održavanje fiskalne odgovornosti, transparentnosti i srednjoročne i dugoročne održivosti javnih financija. To se postiže uspostavljanjem i jačanjem fiskalnih pravila i pravila za osiguranje fiskalne odgovornosti na temelju kojih Vlada Republike Hrvatske utvrđuje i provodi fiskalnu politiku.

Fiskalna pravila koja su definirana Zakonom o fiskalnoj odgovornosti podijeljena su na dva dijela odnosno tzv. privremeno i trajno pravilo. Privremeno ili prvo pravilo koje se sukladno Zakonu treba zadovoljiti u tekućoj godini obzirom na postojanje primarnog manjka općeg proračuna, odnosi se na smanjivanje rashoda iskazanih udjelom u BDP-u za najmanje 1 postotni bod godišnje i to do trenutka postizanja primarnog salda općeg proračuna na razini nula ili u pozitivnom iznosu i to u nominalnim terminima. Drugo, ili uvjetno nazvano, trajno pravilo počinje od trenutka kada je prvo pravilo zadovoljeno, a odnosi se na održavanje nultog ili pozitivnog ciklički prilagođenog primarnog salda općeg proračuna. Primarni saldo predstavlja razliku prihoda i rashoda bez kamata, a obuhvat općeg proračuna i način izračuna agregata za potrebe ovih pravila utemeljen je na ESA 95 metodologiji Europske unije.

Nadalje Uredbom o sastavljanju i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (Narodne novine, broj 78/11), između ostalog, propisuje se i oblik i sadržaj izvještaja o primjeni fiskalnih pravila sukladno Zakonu o fiskalnoj odgovornosti. Polugodišnji izvještaj o primjeni fiskalnih pravila sadrži:

1. projekciju nominalnog i realnog bruto domaćeg proizvoda (u daljnjem tekstu: BDP) i projekciju inflacije koje su bile ishodište za izradu državnog proračuna za tekuću proračunsku godinu,
2. nove projekcije nominalnog i realnog BDP-a te projekciju inflacije ako su projekcije objavljene u smjernicama ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje ili u drugim odgovarajućim dokumentima koje usvaja Vlada,
3. podatke o ostvarenjima BDP-a i inflacije te ostalih makroekonomskih pokazatelja koji upućuju na trendove u gospodarskoj aktivnosti (industrijska proizvodnja, promet u trgovini na malo, indeks građevinskih radova, turistički dolasci i noćenja te robni izvoz i uvoz) u prvom polugodištu tekuće proračunske godine te
4. opis rizika zadovoljenja fiskalnog pravila za tekuću proračunsku godinu.

1. Projekcija nominalnog i realnog bruto domaćeg proizvoda i projekcija inflacije koje su bile ishodište za izradu državnog proračuna za tekuću proračunsku godinu,

Prilikom izrade Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2012. godinu projicirana je realna stopa rasta bruto domaćeg proizvoda od 0,8% te prosječna stopa inflacije od 2,4%.

Tablica 1: Projekcije bruto domaćeg proizvoda i inflacije za 2012. godinu

	Državni proračun za 2012. godinu
Bruto domaći proizvod, tekuće cijene, milijuni HRK	350.455
Bruto domaći proizvod, realni rast (%)	0,8
Indeks potrošačkih cijena, % godišnja promjena	2,4

Izvor: MFIN

2. Nove projekcije nominalnog i realnog BDP-a te projekcija inflacije objavljene u Smjernicama ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje

U Smjernicama ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2013. – 2015. godine projicirana je realna stagnacija bruto domaćeg proizvoda te prosječna inflacija od 3,2% u 2012. godini. Projekcija bruto domaćeg proizvoda u tekućim cijenama smanjena je s 350,5 milijardi kuna na 340,8 milijardi kuna.

Tablica 2: Projekcije bruto domaćeg proizvoda i inflacije za 2012. godinu

	Smjernice ekonomske i fiskalne politike 2013. – 2015.
Bruto domaći proizvod, tekuće cijene, milijuni HRK	340.801
Bruto domaći proizvod, realni rast (%)	0,0
Indeks potrošačkih cijena, % godišnja promjena	3,2

Izvor: MFIN

3. Podaci o ostvarenjima BDP-a i inflacije te ostalih makroekonomskih pokazatelja koji upućuju na trendove u gospodarskoj aktivnosti

Tablica 3: Ostvarenja osnovnih makroekonomskih pokazatelja u prvoj polovici 2012. godine

Bruto domaći proizvod, realni rast (%)*	-1,3
Indeks potrošačkih cijena, % godišnja promjena	2,5
Industrijska proizvodnja, % godišnja promjena	-6,0
Trgovina na malo, % godišnja promjena (realno)	-2,8
Indeks građevinskih radova, % godišnja promjena**	-10,7
Broj noćenja turista, % godišnja promjena	4,0
Broj dolazaka turista, % godišnja promjena	4,6
Izvoz roba, % godišnja promjena	-2,3
Uvoz roba, % godišnja promjena	1,4

* Podatak se odnosi na prvo tromjesečje 2012.

** Podatak se odnosi na prvih pet mjeseci 2012.

Izvor: DZS

4. Opis rizika zadovoljenja fiskalnog pravila za tekuću proračunsku godinu

Zakon o fiskalnoj odgovornosti propisuje smanjenje udjela rashoda općeg proračuna u bruto domaćem proizvodu za jedan postotni bod u 2012. godini. Sukladno trenutnim ekonomskim kretanjima koji su prikazani i u gornjoj tablici, projekcija nominalnog iznosa bruto domaćeg proizvoda iz Smjernica ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2013. – 2015. godine niža je za 9,7 milijardi kuna od one koja je bila planirana prilikom izrade Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2012. godinu. Razina ukupnih rashoda općeg proračuna sukladno ESA 95 metodologiji, s druge strane zadana je u iznosu od 138,8 milijardi kuna, odnosno 40,6% projiciranog BDP-a, što predstavlja smanjenje u odnosu na udio ukupnih rashoda konsolidirane opće države u BDP-u u 2011. godini za 1,3 postotna boda. Navedeni rashodi ESA 95 odnose se na sveukupne rashode općeg proračuna bez izuzimanja bilo koje skupine rashoda, što pridonosi većoj restriktivnosti fiskalnog pravila. To znači da postoji dodatni prostor za zadovoljavanje fiskalnog pravila u scenariju daljnjeg pogoršanja ekonomske aktivnosti odnosno nižeg nominalnog i realnog BDP-a od sadržanog u Smjernicama ekonomske i fiskalne politike 2013. – 2015.